СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 177. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ВЕРЕСНЯ 1986 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 17, 1986 — No. 177. VOL. XCIII

У Виппані показали фільм „Жнива розпачу"

Виппані, Н. Дж.—Нюаркський щоденник „Стар Леджер" інформує у числі газети з 15-го вересня ц.р., що в неділю, 14-го вересня, тут у залі церкви св. Івана Хрестителя був показаний 55-хвилинний документальний фільм продукції Славка Новицького, п.з. „Жнива розпачу про „Великий голод в Україні в 1932-33 роках, від якого загинуло тоді понад сім мільйонів українців (Вілліям Баклі каже, що біля 10 мільйонів).

Фільм, який перед тим ніколи не був показаний на телевізії, бо деякі зокрема великі компанії — Сі-Бі-Ес, Ен-Бі-Сі і Ей-Бі-Сі — відмовились його висвітлювати, буде показаний у телевізійній програмі В. Баклі на телестанції Пі-Бі-Ес у середу, 24-го вересня. Лідери місцевої громади заявили кореспондентові згаданого щоденника Джеррі Томасові, що з документального фільму можна буде довідатись, як постав голодовий ґеноцид на Україні і як лідери комуно-московської імперії скривали його перед вільним світом.

Без сумніву, Великий голод в Україні був штучно зорганізований Москвою, тобто режимом Йосифа Сталіна для винищення свідомої верстви українського селянства, яке почало було ставити спротив запланованій в Кремлі колективізації сільського господарства. Українські представники заявили, що 53 роки пізніше, тобто в теперішніх часах, ці події були невідомі для загалу західніх спільнот, а жертвам голодового ґеноциду ніхто ніколи не спорядив пам'ятника для відзначення їхньої мученичої смерти. Очевидно, не були покарані за цей бестіянський морд злочинці, послідовники яких ще й досі сидять в Кремлі.

Фільм „Жнива розпачу" був виготовлений на підставі зізнань багатьох свідків, які пережили Великий голод, а багато з їх рідних померли під час голоду. Вміжчасі виросло нове покоління і діти тих, які ще частинно пам'ятали голод почувалися до обов'язку щось в цьому напрямі зробити, тобто відновити частину історії, яку батьки неспроможні були видвигнути назовні, а вороги українського народу робили все можливе, щоб приховати її від очей світу, — заявила кореспондентові Марта Базюк, студентка Гарвардського університету, член ФКУ, організації, яка заініціювала в ЗСА показ фільму, випродукованого в Канаді.

Данило Марчишин, член організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні і один з представників Конгресової комісії дослідів голоду заявив, що українська спільнота мусить виступити публічно зі справою голодового ґеноциду, бо вміжчасі стали доступними нові докази цього страшного злочину. Марчишин пригадав про знайдений в американських архівах документ, який вказує на безпосередню участь Й. Сталіна у цьому злочині. Він відмітив, що ці інформації будуть опубліковані у звідомленні Комісії голоду.

Кореспондент Дж. Томас в подробицях описує реакцію тих українців, які оглядали фільм і називає ще інші прізвища людей, які пережили голод, між ними Константина Степового. Кореспондент відмічує, що в стейті Ню Джерзі мешкає біля 80,000 українців, а приблизно 700,000 в цілих ЗСА.

Плянують з'їзд Епархії св. Отця Миколая в Чикаґо

Чикаґо (н.н.). — З нагоди 25-ліття створення Епархії св. Отця Миколая з осідком в Чикаґо Ювілейний Епархіяльний Комітет Тисячоліття Хрищення Руси-України влаштовує перший епархіяльний з'їзд, що відбудеться в цьому місті в днях 26-28-го вересня ц.р. Ініціятиву комітету відбути такий з'їзд, на бажання духовенства і мирян Епархії, підтримав і благословив Владика Іннокентій Лотоцький ЧСВВ, що є другим з черги єпископом цієї Епархії.

На з'їзд прибуде духовенство епархії, по можливості з усіх парафій і душпастирських осередків. Парафіяльні ради чи комітети довірених осіб, як також прицерковні організації, зобов'язані прислати своїх делеґатів, а окремі бажаючі миряни можуть брати участь в усіх імпрезах з'їзду та ювілейних торжествах як учасники-гості.

Епархіяльний з'їзд розпічнеться в п'ятницю увечорі, 26-го вересня, процесією до катедри св. Отця Миколая, відправленням Молебня Подяки та ювілейною сесією в катедрі. Владика Лотоцький та речники Божого люду — священства, монашества і мирян — будуть говорити на тему „25 років Епархії св. Отця Миколая".

Наступний день, тобто субота 27-го вересня, розпічнеться Святими Літургіями у двох церквах — катедрі св. Миколая і соборі свв. Володимира і Ольги, а потім від год. 9:30 до 11:30 відбудеться пленарна сесія з'їзду в авдиторії школи св. Миколая. На цій сесії будуть виголошені доповіді Митрополита Максима Германюка про ролю Церкви в українській культурі, о. митрата Маріяна Бутринського на тему підготови до ювілею Тисячоліття, д-р Василя Маркуся про Церкву в Україні і нашу відповідальність та о. Андрія Чировського на тему „Епархія св. Отця Миколая в XXI столітті".

Ще перед обідом розпічнуться студійні сесії, які будуть продовжуватися після обіду, що порушать такі проблеми: Святе Письмо, Літургія, молитва, християнська родина, роля мирян, молодь у Церкві, євангелізація, душпастирські проблеми. Одинадцять духовних і світських осіб представлять ці питання для учасників з'їзду, що будуть поділені на окремі студійні групи за власним вибором та зможуть брати участь у групах, які будуть вестися альтернативно українською і англійською мовами.

В рамках з'їзду відбудеться також нарада Епархіяльного Ювілейного Комітету Тисячоліття, де буде мова про спільні і окремі реґіональні та місцеві святкування й підготову до них. Для всіх учасників з'їзду буде відправлена того ж дня Вечірня в соборі свв. Володимира і Ольги, що припадає на празник Воздвиження Чесного Хреста у цій церкві.

На закінчення з'їздової частини відбудеться спільна вечеря в авдиторії катедральної школи, де будуть прийняті резолюції з'їзду та буде проведена коротка мистецька програма у виконанні прицерковних мистецьких ансамблів молоді.

Сама ювілейна частина з'їзду передбачена на неділю, 28-го вересня. Вранці Владики-гості відправлять Літургії в парафіяльних церквах Чикаґського деканату, а в год. 2-ій буде відправлена Соборна Архиєрейська Літургія в катедральному храмі св. Отця Миколая. Очікується участи усіх українських єпископів обидвох митрополій в Північній Америці, представників братньої закарпатської Митрополії в Піттсбурґу та близько п'ятнадцятьох римо-католицьких єпископів. Проповідь виголосить місцевий кардинал Джозеф Бернардин.

Ювілейні імпрези закінчаться бенкетом у Вестин готелі, де головне слово виголосить Митрополит Стефан Сулик з Філядельфії. Очікують понад 600 гостей, а квитки на бенкет ще можна набувати у парафіях по 50 дол. від особи-жертводавця та по 100 дол. від особи-мецената.

ПОЧАЛОСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

Варшава. — Згідно з законом про амнестію польський уряд вирішив звільнити 225 політичних в'язнів, переважно активістів забороненої профспілки „Солідарність". Відповідно до цього рішення з Раковецької в'язниці були випущені Збіґнєв Буяк, Тадеуш Єдинак, Чеслав Бєлєвскі, Богдан Борусєвіч і Владислав Фразинюк.

Виступаючи перед репортерами, один з провідних керівників підпілля „Солідарности", який ховався від поліції чотири з половиною роки, Збіґнєв Буяк висловив радість з приводу звільнення, але попередив, що якщо комуністичний уряд Польщі не припинить переслідування опозиції, то підпільна діяльність відновиться.

З. Буяк заявив також, що амнестія не приведе до реклямованої урядом „крайової єдности", бо звільненим заборонено займатися політичною діяльністю. „Я і далі вважаю себе членом підпільного координаційного комітету, — сказав Буяк, — і чекаю його розпоряджень. Якщо мені скажуть вийти з підпілля, я виконаю наказ. Якщо мені скажуть, що я повинен провадити напівлегальну діяльність, я підкорюся".

Ще один активіст „Солідарности" В. Фразинюк, звільнений з в'язниці у місті Любськ, назвав звільнення політичних в'язнів пропагандивною акцією, розрахованою на західню громадську думку і на відновлення кредитів, що їх надають країни вільного світу.

Адміністрація президента Роналда Реґена вітала рішення про амнестію, але заявила, що прийняття рішення про відкликання економічних санкцій проти Польщі, вжитих після запровадження в цій країні військового стану, „вимагає часу і буде залежати від дальших кроків польського уряду".

„Ми сподіваємося, що ця амнестія є повною і щирою, — сказав речник Білого Дому Леррі Спікс. — Ми будемо уважно спостерігати за тим, як польський уряд виконує свої обіцянки".

Л. Спікс та інші офіційні особи у Вашінґтоні заявили, що вони повинні мати певність, що звільнені не стануть жертвами відновленої кампанії переслідування вільнодумців.

Представник Державного департаменту Чарлз Редман, повторюючи слова Президента, сказані ним в 1982 році, заявив, що якщо польський уряд вживе дійових заходів для лібералізації становища в країні, то З'єднані Стейти Америки у відповідь приймуть конструктивні кроки.

Американське видавництво дезінформує про пам'ятник Т. Шевченка

Ню Йорк. — Видавництво Коллієр'с Букс видало новий довідник про Вашінґтон п.н. „I love D.C.", в якому описані різні будівлі, установи і пам'ятники в столиці країни.

У поясненні до пам'ятника Тараса Шевченка сказано, що це „контроверсійна статуя поета, якого ґльорифікує Комуністична партія Совєтського Союзу."

Деякі читачі вже інтервеніювали в цій справі в редактора видавництва, який мав заявити, що довідник буде зревідований і перевиданий.

Адреса видавництва: Collier's Books, 866 Third Ave., New York, N. Y. 10022. Charles Levine, editor. Автором довідника є Marilyn Appleberg.

АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКІ РОЗМОВИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Вашінґтон. — Не зважаючи на загострення відносин у зв'язку з арештом в Москві американського кореспондента журналу „Ю.С Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова, а в Ню Йорку совєтського шпигуна Ґеннадія Захарова, колишнього працівника в Організації Об'єднаних Націй, представники ЗСА і СССР продовжують розмови на різних рівнях. В кінці цього тижня, тобто 19-го і 20-го вересня, у Вашінґтоні відбуватимуться довші розмови між державним секретарем Джорджом Шулцом і міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе і там будуть порушені справи міжнародної політики, дальшої співпраці ЗСА з СССР, зрушення з мертвої точки розмов у справі редукції стратеґічної нуклеарної зброї та підписання принаймні тимчасового договору в тій справі, як передумови до чергової другої зустрічі на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Горбачовим.

Коли кореспонденти запитали Президента ЗСА чи він дав свою згоду на звільнення совєтського шпигуна Г. Захарова і передачу його під опіку совєтського амбасадора Юрія Дубініна в заміну за звільнення Н. Данілова, який також перебуває під опікою амбасадора ЗСА Артура Гартмана в Москві, Р. Реґен заявив жартома, що досі ніхто з його найближчих співробітників не прозрадив цієї справи і він не робитиме цього також, бо не є здорове явище, що Уряд може виконувати свою роботу без втручання засобів масової інформації.

Без сумніву між делегаціями ЗСА і СССР існують різниці в поглядах на різні справи. Наприклад, речники Департаменту справедливости і Крайової ради безпеки не задоволені, що Н. Данілова і Г. Захарова потрактовано однаково, бо Данілов не займався жадним шпигунством, а являється тільки звичайним закладником КҐБ для виміни Захарова, якому було доказано шпигунську діяльність. За цю й інші справи Президента критикують консервативні політики і деякі газети. Деякі з них заявляють, що ледви чи є сенс говорити з представниками СССР про зустріч на вершинах, якщо совєтський уряд не накаже звільнити без жадних передумов американського журналіста. Доналд Ріґен, шеф штабу Білого дому каже, що справа Н. Данілова і зустріч на вершинах це дві різні речі і їх не треба змішувати разом. Натомість речник Білого Дому Леррі Спікс і представник Державного департаменту Бернард Калб мають іншу думку і кажуть, що про зустріч на вершинах немає змислу ще тепер говорити, бо цієї справи ще не узгіднили обидва уряди.

Вміжчасі між представниками ЗСА і СССР дійшло до словного зудару в Латвійській ССР, головно між дорадником Президента у підсовєтських справах Джеком Ф. Мотлоком і совєтським представником Владіміром Ф. Петровским, одним із заступників міністра закордонних справ, за справу Н. Данілова і Г. Захарова. Крім того заява Мотлока про те, що Москва прилучила Балтицькі республіки до СССР без згоди громадян цих держав, викликала цілу бурю протестів совєтських речників, але Мотлок не здавався і пояснив, що це і є причиною, що ЗСА ще й досі не визнали цієї „злуки". Після цього почалися взаємні обвинувачення в утисках, переслідуванні, потоптанні людських прав й іґнорації до суверенности інших держав. Мотлок, говорячи про російськи заявив, що комуністична ідеологія й імперіялістичні стремління є головними причинами непорозумінь між ЗСА і СССР.

У СВІТІ

У ГРЕЦІЇ, У МІСЦЕВОСТІ Калямата, загинуло досі 17 осіб, вісім пропали і за ними ведуться розшуки, багато осіб були поранені. Причиною катастрофи був землетрус, який знищив багато будинків. Загинули переважно ті, які знаходилися під грузами цілком розвалених будинків. За допомогою війська 80 відсотків населення влаштувалось тепер під шатрами. Під шатра пішли також і ті, яких хати оціліли, але вони бояться, що з уваги на пошкоджені основи будинків хати можуть завалитись. Згідно з урядовою оцінкою, 70 відсотків усіх будинків в місті з населенням 42,000 осіб, пошкоджені. Отже практично треба буде перебудовувати ціле містечко. Уряд в Атенах наказав перевезти до загроженої місцевости більшу кількість харчів, медикаментів, білизни, питної води, тощо, а також послав туди медичний персонал.

ЧІЛІЙСЬКА ГРУПА ПРАВИХ, яка називає себе „Командо 11-го вересня", застрелила чотирьох лівих і призналася до вбивства, кажучи, що це так вони мстяться над лівими за виконаний ними атентат на президента Авґуста Піночета, який вийшов цілим з цього атентату, але загинуло п'ять його охоронців. Невідомий осібняк повідомив за допомогою магнітофонної стрічки міжнародні пресові аґентства, що загинуло п'ять чілійських патріотів, і тому скоро загине п'ятий комуніст чи скрайньо-лівий, який виступає проти політики Піночета. Вміжчасі військова хунта повідомила, що від понеділка, 15-го вересня, будуть знесені деякі заборони, які наступили після атентату.

В МИНУЛОМУ КІНЦІ тижня знову вибухли бомби в Парижі і Сеулі. У першому випадку терористи підклали бомбу великої експльозивної сили у стереженій парковій площі під великим будинком, у якому приміщується популярне кафе і там — вдень і вночі — збирається дуже багато людей. Тим разом бомба, вже третя з черги в одному тижні, мабуть була призначена для викликання паніки серед французів, бо була підкладена в гаражі і вбила тільки поліцянта та поранила двох інших осіб. Натомість сила вибуху потрясла будинком, у якому вилетіли майже всі шиби і спричинила інші шкоди. У зв'язку з терористичною активністю, прем'єр-міністер Франції Жак Шірак заповів, що кожний чужинець, який приїжджає до Франції мусить тепер мати візу. Дотепер туристи з 12 европейських держав, членів Европейської економічної спільноти і ЗСА та Канади не потребували візи. У Сеулі, Південна Корея, від вибуху бомби загинуло п'ять осіб, а 19 були поранені. Поліція припускає, що бомбу підклали північні комуністи, які не хочуть допустити до замирення між двома частинами Кореї.

В МОСКВІ ПОКАЗАЛИ на телевізії інтерв'ю кореспондента совєтського аґентства ТАСС з колишнім державним секретарем ЗСА Генрі Кіссінджером, який висловив оптимістичний погляд на справи міжнародної політики і відносин між двома надпотугами, тобто З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом. Він думає, що відносини між Вашінґтоном і Москвою поправляться і підписання нового договору про редукцію нуклеарної стратеґічної зброї стане можливим. Це, на думку Кіссінджера, не станеться скоро, але з цього приводу не треба розпачати. Він закликав ЗСА і СССР вдержувати між собою зв'язки на різних дипломатичних рівнях, бо діялог між державами є доброю ознакою. Навпаки, якщо уряди великих держав перестають між собою говорити, то є причини до тривоги, — заявив Кіссінджер в інтерв'ю, яке передавалось у програмі „Міжнародна панорама".

ГАНЯ КЛИМ ОБРАНА „МІС СОЮЗІВКОЮ"

КАЛИНА ЧОЛГАН І МАРІЯНКА ГАВРИЛЮК Є ЇЇ КРАЛЯМИ

Союзівка. — Ганя Клим, 20-річна студентка третього року Мерімавнт Манґеттен коледжу в Ню Йорку, була обрана „Міс Союзівкою" на 1987 рік під час контесту, що відбувся тут в суботу, 13-го вересня в рамках традиційного Дня УНСоюзу.

Ця молода, синьоока бльондинка стала 32-ою з черги королевою Союзівки, перейнявши корону від своєї попередниці Ані Богачевської.

Чотиричленне жюрі, в складі: інж. Роман Ракочий, ст., маестро Рома Прийма-Богачевська, маестро Володимир Луців з Англії і Ігор Гронь, обрало також Калину Чолган і Маріянку Гаврилюк на першу і другу дружок, з-поміж усіх вісьмох учасниць контесту.

„Український Народний Союз не є тільки обезпеченевою організацією, заявила Ганя Клим — це наша перша організація на цьому континенті, з якої виронились всі інші організації. Союз є організацією, яка об'єднує всіх українців — без уваги на їхнє релігійне віроісповідання чи політичні переконання."

Подібно про УНСоюз висловлювались і інші кандидатки, які виявили відносно добре знання про українців на поселеннях і в Україні. Вони теж висловлювали своє затурбовання розмірами катастрофи в Чорнобилі та її наслідками не тільки в Україні, але й в інших частинах Европи.

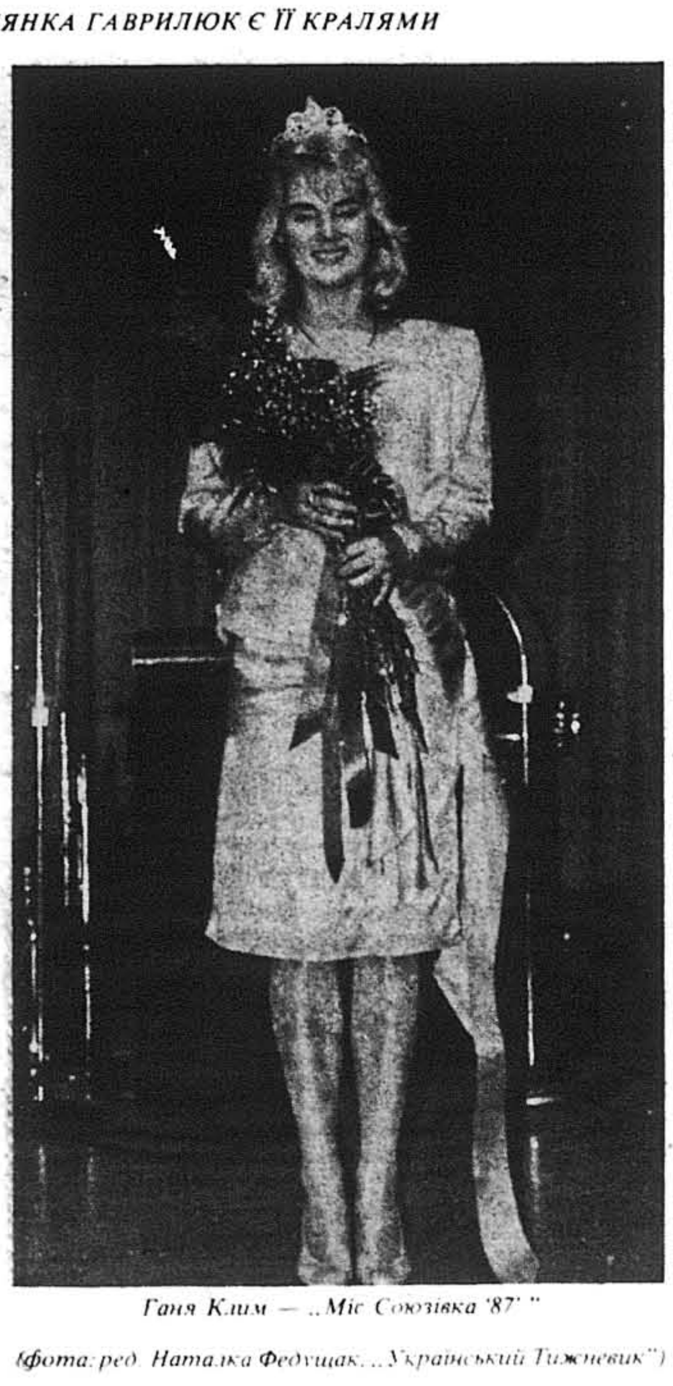
Ганя Клим, хоч постійно проживає в Стетен Айленді з батьками д-рами Ією і Рудольфом Климами та з молодшим братом Петром, є частинно вихованкою Союзівки, біля якої проживають її дідусь і бабця. Була Ганя також учасницею кількох таборів на Союзівці. Вона студіює біологію, є активною пластункою, належить до аматорської драматичної групи, любить спів, танці і спорт. Вона належить до 207-го Відділу УНСоюзу.

Калина Чолаган, 18-річна студентка першого року Барнард коледжу, пластунка, співає в ансамблі „Промінь", бере приватні лекції співу, минулого літа працювала на Союзівці і була солісткою ансамблю оселі „Соловейки". Вона є донькою д-ра Іларіона і Роми Чолганів та належить до 25-го Відділу УНС.

Маріянка Гаврилюк, якій 18 років, є теж своєрідною „дитиною Союзівки", бо проживає з батьками інж. Романом і Стефанією та сестрою і братчиком в околицях оселі. Її мати є секретаркою 88-го Відділу УНС і була довгі літа директоркою діточих таборів на Союзівці. Маріянка почала перший рік навчання в Манґеттен коледжі, очолює курінь Пласту в Керґонксоні, Н. Й., залюбки вправляє різні роди спорту — від тенісу до легко-атлетики.

Виступаючи в імені жюрі, інж. Р. Ракочий пояснив, що як правило, у виборі „Міс Союзівки" члени жюрі, що його склад проголошується вже після вибору, керуються різними критеріями, а не тільки зовнішнім виглядом кандидатки. До уваги бере

(Закінчення на стор. 3)

Ганя Клим — „Міс Союзівка '87'"

(фото: ред. Наталка Федущак, „Український Тижневик")

В АМЕРИЦІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Організації Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр обвинуватив З'єднані Стейти Америки в „підриві ООН", бо від ЗСА цієї осени не надійде значної частини їх грошового внеску. Г. Перез де Куеяр заявив, що створилося настільки критичне становище, що „невідомо, як ООН зведе в цьому році свій бюджет". Справа в тому, що Конґрес ЗСА, намагаючись зменшити бюджетний дефіцит, запропонував врізати внесок ЗСА в ООН на 149 мільйонів долярів, що становить 70 відсотків суми, яку ЗСА повинні були внести в жовтні. В результаті бюджет цієї організації зменшується на 17 відсотків. В той же час Адміністрація президента Роналда Реґена просила Переза де Куеяра залишитися на своєму пості на наступних п'ять років. Членами ООН в даний час є 159 держав, однак грошовий внесок 80 з них в загальній кількости становить лише біля одного відсотка бюджету організації.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ прийняла суворий законопроєкт про посилення боротьби з наркотиками, що викликало шалений опір ряду політичних діячів. „Досі ми боролися з наркотиками, — сказав голова Юридичної комісії Пітер Родіно, демократ з Ню Джерзі. — Тепер мені здається, що триває наступ на Конституцію З'єднаних Стейтів". Члени Палати Репрезентантів проведеним голосуванням дали зрозуміти, що вони мають намір почати нещадну війну з наркотиками. Пентаґон і Департамент справедливости заявили, що вони заперечують проти рішення Палати Репрезентантів притягнути до боротьби з наркотиками збройні сили ЗСА. Згідно з прийнятим законопроєктом, Президент країни повинен добиватися розміщення збройних частин вздовж кордонів ЗСА, щоб не допустити проникнення наркотиків в країну. Президент Р. Реґен, виступаючи у Вашінґтоні перед представниками ділових кіл, звернувся до Сенату, Конґресу і американського народу з закликом об'єднати зусилля в боротьбі з наркотиками.

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЯ пресова конференція, учасники якої вимагали, щоб совєтські власті негайно дозволили виїхати тим, які хворі на рак і потребують термінової медичної допомоги, але їм не дають дозволу на виїзд і не можуть надати в СССР необхідної медичної допомоги. В пресовій конференції взяли участь вісім сенаторів, керівник американської делегації на конференцію в справах безпеки і співробітництва в Европі Воррен Зіммерман і провідні спеціялісти-онкологи ЗСА. Гостями конференції були члени родин тих, яким совєтські власті не дають дозволу виїхати з країни.

ДОЧКА ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена, Морін, висунена кандидатом на пост співпредсідника крайового комітету Республіканської партії. З повідомленням про це виступив голова комітету Френк Фаренкопф, який активно підтримував кандидатуру Морін. Перед тим як виступити з цим повідомленням, Ф. Фаренкопф проконсультувався з Президентом і заручився його підтримкою. Сама Морін сказала, що вона дуже рада, що Президент ЗСА і голова комітету виявили довір'я до неї. Морін Реґен займе місце співпредсідника комітету республіканців Бетті Гейтман, яка в січні залишає цю посаду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американський журналіст і совєтський шпигун

Арештування 22-го серпня ц.р. у Ню Йорку члена совєтської місії в ОН Ґенадія Захарова в хвилині, як той передавав гроші студентові, що приніс йому засекречені документи, не зробило у світі великого враження ані не наробило великого шуму. Бож досі вже виявлено десятки актів совєтського шпигунства в різних країнах світу, особливо в Англії й Америці і було загальновідомо, що між 275-ма членами совєтської місії в Об'єднаних Націях багато тих „дипломатів" є насправді членами московського КҐБ з єдиною місією займатися добуванням всіляких вартісних для Совєтського Союзу тайн військового або технічно-промислового характеру.

Зате величезний розголос набрало арештування у тиждень пізніше у Москві американського журналіста, кореспондента тижневого журналу „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколая Данілова. Бо це був перший випадок, щоб яскравою провокацією, всунувши людині в руку на вулиці коперту з якимись паперами, арештувати чужинецького журналіста й обвинувачувати його у шпигунстві. Арештування совєтського шпигуна це, так би мовити, привична й льокальна справа не пов'язана з міжнародною ситуацією і міжнародними проблемами. Зате арештування журналіста в умовинах явної провокації, з очевидною ціллю пімститися за арештування в Америці шпигуна КҐБ і з ясною метою шантажувати американський Уряд особою того журналіста — це не то рідкий, а просто винятковий і небувалий у культурному світі випадок, який безпосередньо пов'язаний з розвитком політичної ситуації і відносинами між двома суперпотугами.

Совєтський уряд покищо може тріюмфувати, бо його політика шантажу Даніловим мала успіх. Данілова звільнили з ославленої московської в'язниці Лефортово у Москві і забрало його відтіль авто американського амбасадора Артура Гартмана. Водночас Ґенадія Захарова звільнили із слідчої в'язниці у Ню Йорку і він відїхав під опіку амбасадора СССР в ОН Александра Бєлоноґова після того, як амбасадор СССР у Вашінґтоні Юрій Дубінін зобов'язався, що Захаров явиться на судову розправу, коли його судитимуть за шпигунство.

Але ні один з них не є на волі. Як заявив у Москві Ніколяс Данілов з гумором журналістам, він „перенесений із гіршого готелю до куди кращого, — за що дякував президентові Реґенові й усім, які перевели таку зміну. Сам президент Реґен висловив вдоволення, що американський журналіст не перебуває більше в келії величиною 10 стіп на 78 стіп з переслухуванням щочотири години. Данілова разом переслухувати 28 годин, особливо про всі подробиці його поверх п'ятирічного перебування у Москві та про його звідомлення до названого вище журналу про совєтську імперію та про окупаційний стан в Афганістані.

Але шлях до привернення Данілову повної волі ще далекий і складний. Існує принципова розбіжність у становищі СССР і ЗСА. Москва наполягає, щоб перевести виміну Захарова на Данілова, на базі рівний із рівним, знову ж Реґен і державний секретар Шулц, як теж сам Данілов рішуче противляться ставити між тими двома в'язнями знак рівности. Державний секретар Шулц заявив одверто, що Данілов є совєтським „закладником", себто не в'язнем, хоч большевики вже обвинуватили Данілова в шпигунстві, це „закладник", а закладників беруть терористи на те, щоби ними шантажувати уряд батьківщини того „закладника". Уряд СССР твердить, що Ґенадій Захаров — це невинна жертва змови ФБІ.

Данілов був впродовж поверх п'яти років у Москві, звідкіля дописував про різні подробиці життя і відносин у СССР, зокрема про проблему совєтської окупаційної поведінки в Афганістані. Така місія журналіста не має нічого спільного із шпигунством. Шпигунство — засекречене і потрібне для засекречених цілей. Журналіст працює для найширшого кола читачів його часопису, явно і славно.

Все ж є іскорка надії, що ту проблему розв'яжуть без „знаку рівности" та водночас із звільненням Данілова. Тією іскоркою надії є саме пов'язання проблеми Данілова із розвитком американсько-совєтських відносин. Вашінґтон дав виразно зрозуміти Москві, що коли не звільнять Данілова — не буде конференції на вершинах Реґена з Ґорбачовим, а Ґорбачову, мабуть, таки залежить на такій зустрічі, навіть при наявності „яструбів" а не „голубів" у Політбюрі. Реґен відмовився подати журналістам подробиці переговорів про звільнення Данілова, „щоб не перевернути човна". Не є виключене, що у Кремлі рішать, що через особу Данілова не варто „перевертати човен" зустрічі Реґена і Ґорбачова.

Степан Женецький

ЛАТВІЙСЬКИЙ НАРОД БОРЕТЬСЯ ЗА СВОЄ ІСНУВАННЯ

II.

Павловскіс виявив, що совєтський режим мобілізує молодих латвійців на два місяці до очищування робіт в районі навколо знищеної атомової станції в Чорнобилі, Україна. Кремль рівнож висилає латвійських вояків на боротьбу до Афганістану. В обох випадках, заявив він, москалі висилають туди головним чином тих молодих латвійців, які належать до Протестантської, чи Католицької Церков.

Далі Павловскіс заявив, що уряд СССР на велику скалю проводить індустріялізацію раніше в основному хліборобської країни. З цією метою Москва переселює до Латвії тисячі москалів, білорусів і українців, ніби то на працю, а в дійсності на те, щоб збільшити нелатвійське населення в Латвії.

У 1935 році латвійці творили 75 відсотків населення Латвії, росіяни — 10 відсотків, жиди біля 5 відс., німці більше як 3 відс. і поляки 2.5 відс. Це були найбільші групи населення Латвії. Білорусів було тоді 1.4 відс. і українців лиш 0.1 відс.

Сьогодні група росіян драматично збільшила своє число, хоч в той сам час групи інших національностей зменшилися, деякі внаслідок Другої світової війни. Наприклад до 1979 року жидівське населення зменшилося до 1.1 відс., а німецька група майже цілком зникла.

Внаслідок тих московських махінацій, тепер в Латвії живе значно менше латвійців, як раніше. В 1935 році жили 1.4 мільйона латвійців у Латвії а в 1979 вже було їх лиш 1.3 мільйона. В той сам час в 1979 році вже було в Латвії росіян — 821.000, яких в 1935 році було лиш 206,000.

Кореспондент часопису „Католицький Національний Реджістер" Роберт Мойнінгем, пише з Риму, що найбільш наявною ознакою, що Папа виступає проти такого жахливого стану русифікації в балтицьких країнах є те, що він публічно заявив бажання відвідати Совєтський Союз. Коли в 1984 році переважно католицька Литва відзначувала 1000-річчя прийняття християнства, Папа був виявив бажання відвідати цю країну, Москва на це не погодилася. У колах Ватикану панує загальне переконання, що Папа знову плянує відвідати Литву в 1987 році, або навіть сам Совєтський Союз в 1988 році, коли то Московська Православна Церква буде відзначувати 1000-річчя християнізації Росії (З повищого твердження ясно бачимо, як ми ще мало освідомили Захід, що в 1988 році припадає 1000-річчя хрищення Руси-України, а не Росії, якої тоді ще навіть не було на світі! Кого як кого, але ватиканські кола і його близьке оточення, отже й кореспондентів бодай католицьких часописів, ми вже таки повинні були про це, до цього часу, освідомити).

Як виявилося, жителям підросійських східньоевропейських комуністичних держав-сателітів, далі трудно відвідувати Захід, навіть у релігійних справах. На нещодавні відзначування річниці хрищення Латвії у Ватикані, жадний латвієць з краю не брав участи, хоч кілька були запрошені, включно із 91-річним латвійським кардиналом Юліяном Вайводсом, єдиним явно проголошеним католицьким у Совєтському Союзі. Совєтський уряд всім запрошеним латвійцям відмовив візу. Все це ще більше вплинуло на рішучість Папи, як подають ватиканські кола, працювати для релігійної свободи в Східній Европі. Частиною цих намагань є заплянована зустріч між представниками Ватикану і теологами та комуністичними головачами і теоретиками, яка має відбутися в Будапешті, Мадярщина, в жовтні ц.р.

Ясна справа, політикою московських комуністів є продовжувати намагання до повного знищення релігії. І Ватикан уповні здає собі справу з того, що ті самі комуністичні режими погодилися на такі зустрічі, як надходяча конференція в Будапешті, в надії, що вони зможуть контролювати відродження християнства євангельського стилю в їхніх країнах: ясно, вони, комуністичні ватажки, турбуються, до чого це може довести.

„Головною вісткою, яку народ Латвії бажає почути з Ватикану, є це: „Не забувайте нас", сказав Вія Лєпа, 54-річний будівничий домів із Мишиґену на відзначуванні 1000-річчя християнства, який побував у Латвії в червні цього року і був у Римі на зустрічі з Папою. „Вони (латвійці), хотять бути незалежними".

Ми від себе, доповнимо переказані Вія Лєпою бажання латвійського народу: Не тільки латвійці, а всі поневолені Москвою народи, хотять бути незалежними і вільними.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Опера „Ярослав Мудрий" — велике розчарування

Таки довгенько і терпеливо довелось дожидати в Ню Йорку появи опери Ґеорґія Майбороди, присвяченої 1500-річчю Києва, „Ярослав Мудрий". Що ж бо то може бути привабливіше і величніше, як опера про таку гігантську особистість, якою уславився, сповнений великої мудрости, володар усієї Руси-України? Коли сусід на сході — з найбільш безглуздою назвою, що він її собі самий прилатав: „старший брат" — учився ще в'язати личаки, наш князь у Києві, списував уже високі закони та будував святі храми, що перетривали віки.

Як звичайно буває у совєтському плянованому розладді, хоча фортепіянової чи оркестрової партитури не можна тут набути, то появилася кінець кінців принаймні опера на платівках. Воно, буцім то, навіть люксусове видання, бо у твердій коробці і з українсько-англійськими написами та змістом опери (з мовними недоглядами), проте важливого лібретта — немає. Перед літами „Богдан Хмельницький" ще мав.

За драматичною поемою І. Кочерги написав 1972 року жидівсько-український композитор Юлій Мейтус оперу „Ярослав Мудрий", яка, либонь не осягнула поважнішого, загального схвалення. Тому один із наших найбільш талановитих музикотворців, Г. Майборода повзявся створити на цю саму тему свою оперу, цієї ж назви 1975 року. За тим же самим твором Кочерги, написав Майборода самий і своє лібретто. Цю оперу під керівництвом дириґента Степана Турчака, награвав на три платівки колектив Київської опери в філії київської звукозаписної фірми „Мелодія" (головна фірма в Москві) 1982 року.

Опера „Ярослав Мудрий" Г. Майбороди, це на жаль, не архітвір, так як би ми собі цього всі гаряче бажали. Хоч такого твору не можна було б і сподіватися, бо з довголіть досвіду знаємо, що написати працю, яка має бути демонстрована на сцені театру, чітко героїко-драматичного характеру, з потужною національно-релігійною індивідуальністю, вільно було б тільки у власній, суверенній державі. Гальмом для українського мистця є тиск ворожої окупаційної влади, шовінізм цензури та цілої довкільної атмосфери насиченої наскрізьним поневоленням рідного народу з цілеспрямованістю до повної денаціоналізації.

Вже перед вислуханням опери виринуло цікаве питання, як то посеред такого стану речей, зуміє заіснувати могучий Ярослав без... сусіда зі сходу чи Росії, яких ще, самозрозуміло, не було. Та знайдемо тут російсько-совєтську розв'язку, що на устах кожного з нас викличе принаймні криву, іронічну усмішку. Бо Росію заступав... Великий Новгород. Він то шле Ярославові військові допомоги, які перерішують перемоги нашого князя. Значить на саміському початку опери чуємо намагання понизити престиж і велич Ярослава. Це саме почуємо ще і в закінченні опери, що велику перемогу над печенігами осягнув наш князь завдяки допомозі новгородців. А з історії знаємо, що Новгород не був ні другом, ні краєм москалів і належав тоді до Ярослава. Москалі пізніше знищили його, вирізали жителів міста та окупували новгородську землю. В опері просувається пропаґанду, що Україна неспроможна існувати сама без помочі зі сходу.

Самої комуністичної блекоти в опері майже немає. Навіть досить цікаво, дія починається під звук церковного дзвону з церкви на дворі князя, де відправляється Богослужба, чути спів, а монахи пишуть і розмальовують святі книги. Учений монах Сильвестр просить у Господа благословення для Києва і його людей та прославляє Ярослава. Всемогутність Господа згадує князь пізніше у співі до послів. По перемозі над печенігами Ярослав голосить „Прославим Бога і св. Софію за перемогу".

Нам добре відомо, що москалі намагаються інтерпретувати такі вислови, як „люди руськії", „за святу Русь" чи „безсмертна Русь" на свій власний копил, а зовсім інакше сприймаємо їх ми, українці. Це ж бо тільки наша держава, наш князь і наша рідна — не їхня — історія. І Ярослав, хоч і не легко, все таки виринає, як великий володар, що зумів побити всіх ворогів та зібрати всі наші землі в одну потужну руську державу.

Опера „Ярослав Мудрий", як музично-співочий твір має дані подобатися і осягнути гарний успіх, одначе мусить мати першорядну обсаду, себто співаків з гарними голосами. А цього, якраз саме дуже дошкульно бракує цьому наспіванню в Києві. Просто ніяк не хочеться вірити, щоб Україна так зубожіла з доростом співаків, що аж таку фатальну обсаду солістів призначено наспівати таку вагому оперу. Адже Україна, не Італія (там завжди скрутно з басами), це країна найкращих голосів. Де вони? Чи тут грали першу ролю партійні позиції і зв'язки, а щойно опісля путящі голоси? Дивуєшся без кінця, як можна було таку компромітацію випустити у світ!

До цього всього, найгіршим співаком у ролі норвезького витязя Гарольда показався, ще нещодавно найкращий баритон України, а навіть всіх країн поза залізною заслоною, Анатоль Мокренко. Навіть, як композитор творив цю ролю, маючи на думці Мокренка, то воно не вийшло, він бо тепер справжня голосова руїна. Його не можна просто слухати. Що сталося. Моя думка така, що він пішов до когось для контролі голосу і його голос — зруйновано. Він бо ще й не такий старий. Величезне розчарування приніс своїм голосом теж, ще кілька років тому, прекрасний бас, що його я радо порівнював з Плішкою, Анатоль Кочерга (не родич драматургові), в ролі монаха Сильвестра. Його чудовий голос на давніших платівках і в цій опері, це два зовсім інші голоси. Уважаю, що вчителі-нетями теж йому запропастили голос. В головній ролі Ярослава, бас, Василь Манолов з горляним, примітивно-шорсткмм голосом, не маючи поняття про відкривання і закривання тонів, міг би співати радше горлоріза Спарафучіле з опери „Ріґолетто" чи волоцюгу Варлаама з опери „Борис Ґодунов". І хоч саму його інтерпретацію можна б сприйняти, для володаря Руси-України такий голос ніяк не надається. Буцім то драматичний тенор, а швидше різкий крикун Василь Третяк у ролі новгородського висланника Микити, теж з розторощеним, розхитаним голосом. До того ще його дикція — це зразок, як не вільно вимовляти по-нашому, наприклад, „дороґа", „анґел", „перемоґа" й інші.

У ролі дочки Ярослава, Єлисавети (це ім'я співаки

(Закінчення на стор. 4)

Іван Боднарук

РОЛЯ РОДИНИ І ШКОЛИ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ

Найважливішу ролю у вихованні дітей відіграють батьки. Вони завжди були й будуть першими виховниками дитини. Очевидно, що в початках найбільше праці й заходів мусить нести мати. Вона познайомлює дитину з зовнішнім світом і старається прищепити їй поняття про Бога.

Батьки мусять виховувати дитину так, щоб вона не мала ніколи ніяких таємниць перед ними. Вони повинні розуміти всі труднощі і клопоти дітей, але не завжди мусять ті труднощі усувати. Все ж таки мусять пізнати товариство, в якому їхня дитина перебуває. Це дуже важлива справа, бо як батьки її занедбають, то дитина легко може підпасти під вплив злих товаришів і зійти на манівці. Добрі батьки люблять своїх дітей, але їх не розпещують і не роблять з них ляльок. Це особливо відноситься до одинаків у родині. Тираном для батьків і оточення стане така дитина, якій батьки на все дозволяють. Занадто велика поблажливість супроти дітей є завжди шкідлива.

Коли дитина підросте, до виховання її починають втручуватися та діяти інші виховники. Буває інколи так, що ті нові виховники, замість будувати, руйнують особовість дитини. Коли дитина піде в школу, школа частинно перебирає на себе виховання. Тут важливою справою буде, щоб завжди була тісна співпраця між школою і домом, батьків з учителями. Батьки не повинні розпещувати дітей, бо розпещена дитина буде себе погано почувати у школі. Адже у школі стрінуть її усякі обмеження її свободи, а тоді розпещена дитина бунтується проти вчителів і робить невідповідний поступ у науці. Коли дитина піде до школи, то це не значить, що всю журбу про її дальше виховання перебирає хтось інший. Школа в ніякому разі не заступить батьків, а може тільки допомогти їм у їхній праці.

Добрі батьки й виховники стараються здебільшого не стосувати фізичної кари у відношенні до дітей. Знаємо, що бувають діти хворі, нервові, або з деякими вродженими хибами чи й психічно недорозвинені, і їм ніякі кари чи винагороди не поможуть. Їх треба відповідно лікувати, чи стосувати у відношенні до них спеціяльні виховні засоби.

У випадках, коли батьки дозволяють те, що школа заборонила, дитина вчиться легковажити батьків і їх волю, вчиться фарисейства. Довір'я до дитини не може бути використовуване в невідповідному напрямі. Дитина повинна бути переконана, що батьки все знають, що всі її вчинки відповідно оцінюються. Батьки мусять звернути пильну увагу на лектуру дітей і не можуть надуживати дозволу на оглядання фільмів і висиджування дітей перед телевізором. Телевізор може бути допоміжним виховним засобом, але й часто вчить він обманювати, грабувати тощо.

Не треба давати дітям безвідповідально грошей. Гроші, які час від часу батьки дають дітям, мають теж служити для виховних цілей. Дитина має вчитися ощадности та розумно господарити своїм майном. Батьки завжди повинні знати, на що їх дитина видає свої гроші. Родина, де панує згода й гармонія, де кожна річ має своє місце і призначення і де шанують усі члени релігійні і національні святощі та державні закони, завжди дає суспільству здорових морально дітей. Все ж таки треба пам'ятати, що злі товариші можуть знівечити багато з того, що батьки створили довгою працею. Добре, коли дитина одержує від батьків невеликі грошові датки, але ці датки мусять завжди мати виховний характер.

В міру того, як діти підростають, опіка батьків над ними не повинна зменшуватися. Ця опіка особливо дуже потрібна в час статевого дозрівання дітей, що наступає в віці 13-16 років. Не слід дозволяти дітям перебувати на вулиці серед неперевіреного товариства. Зате батьки допоможуть своїм дітям дружити з дітьми своїх добре знаних і вихованих сусідів, до яких мають повне довір'я. Важливу ролю у вихованні дітей можуть відіграти організації молоді.

Могутнім допоміжним засобом і чинником у вихованні молоді в батьківській хаті і в школі є добра книжка. Коли хліб є необхідний для фізичного існування, то в духовому розвитку людини, як і в розвитку людських збірнот, конечна є книжка. Книжка це не тільки розвага, але й фактор, що нищить знання. Не меншу ролю відіграє вона в моральному житті дітей. Книжка може бути нашим провідником і дорадником, який завжди готов стати в пригоді. Вона є неоціненим помічником кожного виховника.

Хай, отже, не буде ні одної української родини, де не було б українських книжок для дітей! Від цього залежить наше майбутнє.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Шімон Перез прибув до Вашінгтону на зустріч з президентом Роналдом Реґеном і його найближчими співробітниками, щоб поінформувати їх про його зустріч і розмови з єгипетським президентом Госні Мубараком, не зважаючи на те, що уряд Переза захитаний різними контроверсіями і заявами лідерів коаліції Лікуд. Міністер закордонних справ Їцак Шамір, який за місяць має перебрати керівництво уряду згідно з домовленістю, заявив на летовищі ім. Бен. Ґуріона в Тель Авіві, що частина ізраїльського уряду є „мертвою" і тому не було сенсу їхати до Вашінгтону, бо там й так знають про всі речі. У світлі цієї заяви постають сумніви чи коаліція соціялістів з Лікуд видержить до 15-го жовтня, — кажуть політичні спостерігачі.

Андрій Качор

„ПЕРША БРИҐАДА КООПЕРАТОРІВ"

II.

На курсі викладали: дир. Денис Коренець, інж. Ю. Павликовський, д-р С. Баран і проф. Олександер Мицюк про кооперацію (кожний про інший вид кооперації), д-р А. Чайковський про кооперативне право, дир. І. Филипович про працю кооперативного інструктора, І. Чапельський і д-р Ю. Савчак про основи рахівництва, Микола Капуста (від травня 1928 року директор і керманич ревізійного відділу РСУК) — теоретичне і практичне рахівництво та діловодство в кооперації, дир. С. Герасимович і дир. Бариляк курс продажу рільничих товарів, В. Нагірний про продаж і купно харчових товарів, В. Ольховий — купецькі рахунки, А. Березовський — ділова переписка, а д-р О. Бариляк про векслі, чеки і контокорент. Курс тривав безперервно цілими днями, до 5-го червня 1921 року, тобто повний місяць. Курсанти були дуже пильні і виявили великий запал до кооперативної праці. Після закінчення курсу всі курсанти повернулися до своїх місцевостей і почали там зараз же завзяту працю на полі організації кооператив.

Саме цей курс і члени Крайового Комітету Організації Кооператив створили т.зв. Першу Бриґаду Кооператорів, яка спільно опрацьовувала і реалізувала плян господарської відбудови українських сіл і міст знищених війною, відомий в історії українських коопрацій п.н. „нової економічно-суспільної школи", яка всю свою працю базувала на власних силах народу.

Ця перша бриґада кооператорів, доповнювала відтак новими фахівцями, що їх продукувала Українська Господарська Академія у Подєбрадах та інші високі школи дуже скоро розбудували українську кооперацію до таких розмірів, що самі поляки говорили з признанням про окрему Українську Кооперативну Республіку, яка була своєрідною державою в польській державі. Але це вже окрема тема.

* * *

На висліді праці цієї першої бригади кооператорів не треба було довго чекати.

Уже в 1922 і 1923 роках почали спонтанно творитися Повітові і Окружні Кооперативні Союзи. Вони почали діяти в таких містах (подаю за тим порядком, як вони творилися): у Заболотові, коло Станиславова, в Стрию, Дрогобичі, Рудках, Сокалі, Копичанцях, Чорткові, Коломиї, Городенці, Рогатині, Підгайцях, Тернополі, Зборові, Скалаті, а далі в інших містах Галичини і Волині. На Волині такі Союзи створено в Острозі, Крем'янці, Дубні, Ковлі і Луцьку.

Рівночасно оформлюють і реорганізують свою працю крайові центральні союзи, як: Ревізійний союз Українських Кооператив, Народна Торговля, Центросоюз, Центробанк, Маслосоюз, а за ними Просвіта, Сільський Господар, Рідна Школа та інші.

У висліді цієї праці у 1938 році, рік перед Другою світовою війною, на західньоукраїнських землях діяло 3,455 кооператив, в тому 688 кредитових, 143 молочарських, 2,593 сільсько-господарських, а також 27 Окружних, або Повітових Союзів. Всі вони об'єднували коло 600,000 членів, а їх оборотові фонди досягали 120 мільйонів злотих польських. Рівночасно вони затруднювали коло 15,000 сталих працівників, а про користі цієї праці для українського народу, господарського і морального характеру, треба було б писати окрему працю.

Для прикладу тільки згадаю, що молочарська кооперація для обслуги своїх членів зорганізували власну молочарську школу в Стрию, яка кожного року випускала 30-40 фахових молочарів-техніків, які працювали у великих Районових Молочарнях, а таких було 1212, що охоплювали своєю обслугою ,419 сіл і коло 200,000 господарств, відбираючи від них молоко, або сметану, по можливо найкращих цінах, обороняючи їх від різних лихварських чужих посередників. Подібно малася справа в кредитовій і сільсько-господарській кооперації.

Увесь цей дорібок Друга світова війна знищила, точніше кажучи майно українських кооперативних установ перебрав і знаціоналізував новий окупант українських земель, а саме СССР, чи точніше говорячи УССР, що є виконавцем волі СССР.

Ця коротка згадка хай буде великим признанням усім тим членам Першої Кооперативної Бригади, імен яких не знаємо, а які виконали велику національну роботу та вказали нам шлях як і нам у вільному світі треба було б організувати кожну суспільно-господарську працю, щоб мати успіх.

Кінець

Ганя Клим...

(Закінчення зі стор. 1)

Ганя Клим приймає корону від Ані Богачевської.

ться знання української мови, обізнання з життям зорганізованого українства, активність в громаді, діяпазон зацікавлень, особисту культуру тощо. Він підкреслив, що кожна з трьох краль могла стати новою „Міс Союзівкою".

Висліди контесту проголосив під час забави в залі „Веселки" конферансьє Роман Лупань, представивши раніше Аню Богачевську, яка висловила коротке прощальне слово, згадавши при тому св. п. Квітку Сецюк, довголітню неголосуючу секретарку жюрі, яка „намовила мене минулого року взяти участь в контесті". Аня з притиском висловила гордість з того приводу, що на протязі року мала можливість репрезентувати УНСоюз і Союзівку.

Відтак А. Богачевська укоронувала Ганю Клим і її дружок, а члени жюрі передали їм китиці троянд. Стяжки з написами передали кралям Ярослава Снилик і Надія Матківська, які цього року були неголосуючими секретарками жюрі.

У коронаційному вальчику ескортами краль були управитель оселі Володимир Квас, його асистент Володимир Гайдар, інж. Р. Ракочий і В. Луців.

Перед контестом відбулась мистецька програма на сцені „Веселки", яку виповнили сопрано Лариса Магун-Гурин при акомпаньяменті Рене Ландсман і танцювальний ансамбль „Дунай" із Сейнт Катарінс, Онт., під мистецьким керівництвом хореографа Ореста Самця. Л. Магун-Гурин виконала шість композицій і таке ж число народних танців виконав ансамбль під звуки своєї власної оркестри, закінчуючи програму „Гопаком".

Під час програми конферансьє представив присутніх д-ра Івана Флиса, головного предсідника, з дружиною Марією, головного касира Уляну Дячук з мужем Володимиром, головного радного В. Кваса, головного редактора „Свободи" Зенона Снилика, редактора-асистента „Українського Тижневика" Наталку Федущак, як теж маестра В. Луціва і „Міс Союзівку 1985" Маріянку Сосяк.

До танців цього вечора пригравала оркестра „Темпо" під керівництвом Іринея Коваля із солістом Юрієм Грабом.

Наступного дня Ганя Клим і Маріянка Гаврилюк виконали свої перші функції вручили нагороди фіналістам тенісового турніру УНСоюзу, що його перевели Юрій Савчак, інж. Р. Ракочий і З. Снилик в рамках Дня УНСоюзу.

Лариса Магун-Гурин виконує одну з шістьох пісень під час вечірньої програми.

Кралі після проголошення висліду контесту (зліва): перша дружка Калина Чолган, „Міс Союзівка '87'" Ганя Клим „Міс Союзівка '86'" Аня Богачевська і друга дружка Маріянка Гаврилюк.

Ще раз оплески для краль (зліва): інж. Р. Ракочий, Я. Снилик, Н. Матківська, Р. Прийма-Богачевська, А. Богачевська, Г. Клим, К. Чолган, В. Луців, М. Гаврилюк, І. Гронь і Р. Лупань.

Жюрі переводить інтерв'ю з одною з кандидаток (зліва): Ігор Гронь, Рома Прийма-Богачевська, інж. Роман Ракочий, ст., і Володимир Луців

Ансамбль „Дунай" виконує „Гопака".

Поконцертове враження хору „Журавлі"

Польська Спілка хорів і оркестр, відділ в Щеціні, написала 8-го травня 1986 року до Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі до Головної Управи у Варшаві про чоловічий хор „Журавлі" листа такого змісту:

„Після вислухання концерту чоловічого хору „Журавлі", який відбувся 29-го квітня 1986 року в залі Фільгармонії щецінської прагнемо поділитися з Вами нашими враженнями. Презентація артистична вище вимінeного колективу викликала велике враження на чисельно зібраних слухачів. Крім бездоганної дисципліни сценічної, як рівнож прекрасних костюмів, концерт був передусім великим пережиттям артистичним. Хор творить одну цілість краски і звучання, і виказав велику скрупулятність в трактуванню фрази музичної і усіх елементів артикуляційних.

Виразно далося відчути природню музикальність хористів, які в цілості проваджені знаменитим диригентом Романом Ревáковичем створили піднесену атмосферу, з певністю на довго незабуту щецінською публікою.

Підписали: деректор музичний Януш Стальмієрскі, директор хорів Ришард Гандке."

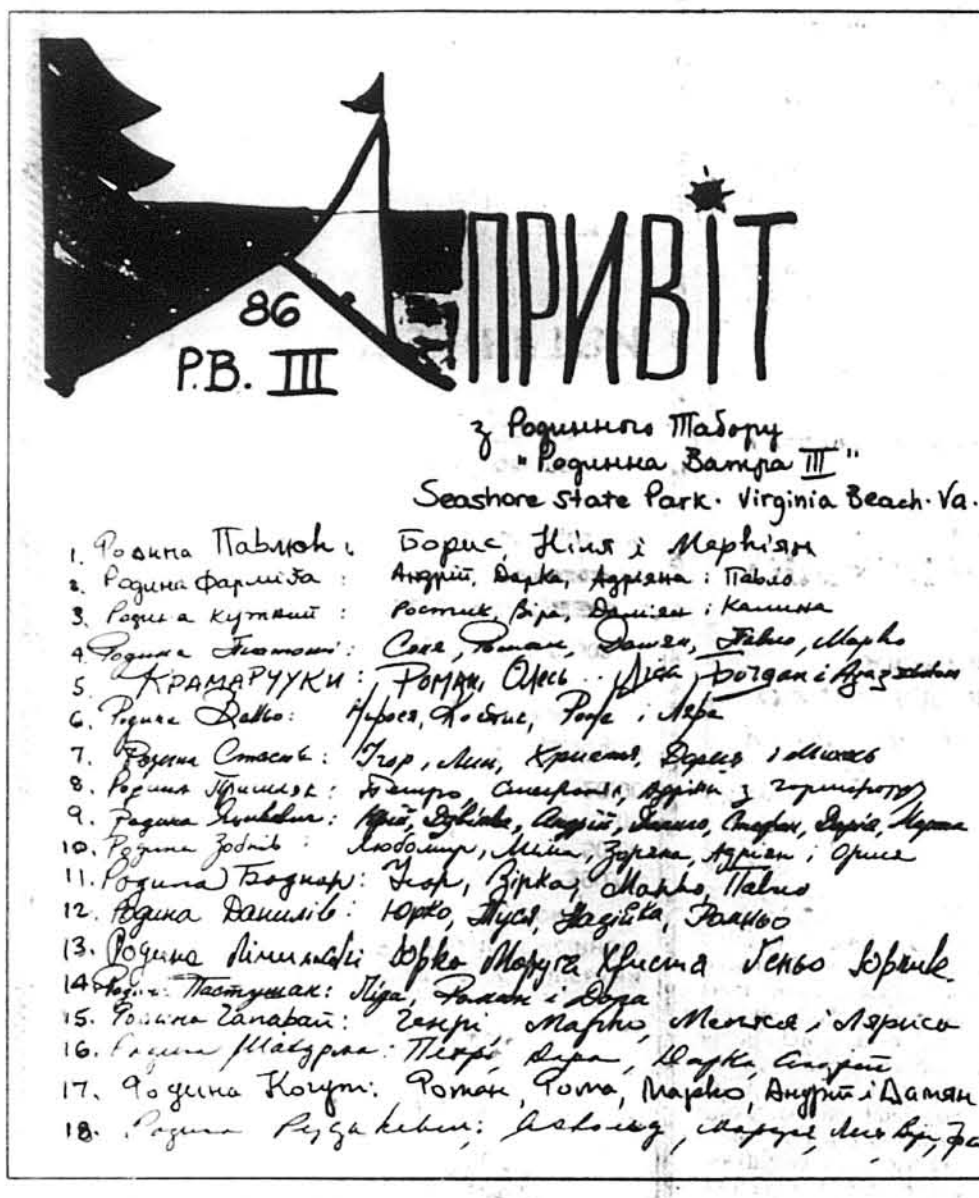
М. Івасівка

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Джиммі Картер, виступаючи на пресовій конференції в місцевому коледжі Мередіт в Ролі, Північна Каролайна, заявив, що критика на його адресу зі сторони євангелистського священика Джеррі Фоллвелла не має під собою „солідного грунту". В одному зі своїх виступів Дж. Фоллвелл заявив, що підписання договору САЛТ II і домовлености про передачу Панамського каналу були акціями, негідними християнина.

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республики не піддається тискові частини власного населення і закордонних держав і не відкликує цілковито вийняткового стану в країні, знаючи, що абсолютна свобода це зашморг на власну шию. Її (свободу) обов'язково використають чорні революціонери, інфільтровані комуністами, і розпалять громадянську війну. Вони, комуністи і революціонери, навіть не вагаються використовувати для своїх цілей шкільну молодь і ведуть серед школярів шептану пропаганду, влаштовують таємні віча, приготовляють молодь до спротиву білим вчителям і керівникам шкіл. Преторія, у зв'язку з цим, наказала закрити додаткових 13 шкіл з чорними учнями, у яких, не зважаючи на початок року, заколоти і побиття тривали досі. Уряд також повідомив в неділю, 14-го вересня, що загинули ще два африканці у зударі з поліцією і військом.

ЛІДЕРИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ більшости в Палаті Репрезентантів погодилися прийняти сенатський варіянт економічних санкцій проти Південно-Африканської Республики, відмовившись від власних, більш строгих пропозицій. Таке рішення пояснюється намаганням демократів якнайскорше вжити хоч які-небудь дії щодо ПАР і примусити президента Роналда Регена прийняти рішення на запропонований законопроєкт ще до жовтня, коли почнуться вибори до Конгресу. Сенатський варіянт санкцій передбачає заборону в майбутньому капіталовкладень в економіку ПАР, заборону приземлятися літакам тієї країни на американських летовищах і припинення імпорту сталі, вугілля та урану.

Вітають родини з табору

Появився другий том „Історії Гуцульщини"

Український книжковий ринок збагатився ще одним цінним виданням—давно очікуваним другим томом „Історії Гуцульщини", виданим Гуцульським Дослідним Інститутом і Конференцією Гуцульських Товариств Америки й Канади, що є вислідом невтомної дослідчої й редакторської праці д-ра Миколи Домашевського та його дружини Катерини Домашевської. Перелистуючи цю 500-сторінкову, в гарній обкладинці книгу, запримічуємо, що другий том „Історії Гуцульщини" різниться від першого тому не тільки змістом, але також оформленням матеріялу.

Перший том складався із статтей різного змісту, яких ціллю було впровадити читача в географічні та звичаєві особливості Гуцульщини. Натомість другий том—це книга енциклопедичного характеру, яка в основному складається із поазбучно упорядкованих статтей про окремі місцевості, міста й села Гуцульщини.

Другу, меншу частину книжки, становить розділ біографії видатних осіб, родом з Гуцульщини п. з. „Визначні діячі минулого". Крім того в книзі поміщено наукову розвідку майора Петра Содоля п. з. „Бойові дії УПА на Гуцульщині".

Книжку відкривають дві передмови: англійською мовою пера проф. д-ра Джеймса Мейса, та українською,—слово-звернення авторів до читачів. У своїй передмові проф. д-р Дж. Мейс стверджує факт, що цей дуже солідно опрацьований твір подружжя Домашевських є в дійсності енциклопедією гуцульської проблематики, що готова послужити майбутнім дослідникам цінним джерелом матеріялів. Далі проф. д-р Дж. Мейс подає короткий нарис історії заселення гуцульських земель, як також історичної долі цих земель.

У своєму слові до читачів автори стисло накреслють тематику кожного із трьох томів „Історії Гуцульщини". До речі, третій том уже готовий і відданий до друку.

Після передмов поміщений розділ п. з. „Про заселення Гуцульщини", який започатковує властиву історіографічну частину книги. Цей розділ—це коротка цікава синтеза процесу заселення карпатських земель. Процес цей почався, як довідуємося із змісту, під час кам'яної доби, на що вказують археологічні знахідки поселень з того часу. Поява на тих землях першого історичного слов'янського племени—білих хорватів, припадає на УІІ сторіччя нашої ери. В десятому сторіччі це плем'я увійшло у склад Київської Руси. З тих часів карпатський край залюднювався кількома етапами, з яких останній припадає на другу частину XIX, і перших три декади XX сторіччя. Різні були причини напливу населення до гірських околиць.

Важливою причиною історичного характеру були часті напади кочовиків, що почалися в половині XIУ сторіччя, від яких населення південних українських земель шукало захисту в гірських околицях. Дещо пізніше причиною втечі населення до гірських околиць стало поступове впровадження кріпосного ладу польськими февдалами в Україні. Через природну недоступність терену Карпати ще впродовж кількох сто річ не підлягали кріпосництву. Автори розділу підкреслюють той факт, що населення Гуцульщини поповнювалося завжди тільки виходцями із інших українських земель, а не якимись чужинецькими елементами, як це твердять деякі вчені.

Після цього вступного розділу починається основна енциклопедична частина книги, в якій зібрані інформації про окремі оселі, розміщені на територіях усіх трьох частин карпатського краю, себто Галицької, Закарпатської й Буковинської Гуцульщин. Другий том „Історії Гуцульщини" охоплює місцевості, назви яких починаються буквами від „А" до „Н". Розмір окремих позицій залежить від кількости інформативного матеріялу про ту чи іншу місцевість, що його вдалося дослідникам роздобути. Через те деяким місцевостям присвячені довші статті, а інші відмічені тільки двоматрьома абзацами. В загальному, матеріяли про Галицьку Гуцульщину переважають над матеріялами про Буковинську й Закарпатську Гуцульщини—факт, спричинений недостачею джерел інформацій про ці дві частини гуцульського краю.

Згадавши про джерела, що ними користувалися творці книги, варто дещо більше про них сказати. Отож, як показують бібліографічні примітки під текстом, джерела ці дуже різнородні й такі численні, що в цій короткій статті їх годі вичислити. Їх можна охопити наступними категоріями: праці історичного, етнографічного й топографічного характеру, як перед, так і повоєнні, як українські, так і іншомовні; журнали й газети, архівні церковні видання, розповіді окремих осіб, як також запитник, щоб був розісланий Гуцульським Дослідним Інститутом. Якраз згадані розповіді колишніх мешканців Гуцульщини є чи не найцікавішим матеріялом книги, бо подають такі докладні першоджерельні інформації про ту чи іншу місцевість, яких не знайти ні в яких архівах.

Кожний опис-хроніка місцевості побудована за одним і тим же пляном, а саме спершу подані відомості про положення даної місцевости: район (колишній повіт), область, віддаль від інших важливих пунктів, топографічний опис терену, на якому знаходиться дана місцевість, її висота над рівнем моря тощо. Після такого географічного характеру опису місцевости подані факти з її історії. В більшості цей нарис історії починається констатуванням першої архівної згадки про дану місцевість.

Далі подані в хронологічному порядку важливіші події, що відбувалися в даній місцевості в різних часах. Читач довідується серед яких обставин була заснована оселя, як розросталася, яким промислом занималися її мешканці, у яких війнах брали участь та багато іншого. Коли хроніка доходить до новітніх часів—XIX-XX сторіччя, фактаж стає більш детальним, більш актуальним і через те дуже цікавим. Читач довідується про громадсько-організаційне й церковне життя даної громади в недалекому минулому, як також про окремих осіб, які чемнебудь відзначилися серед своєї громади. Кожна хроніка закінчується інформаціями про сучасний стан даної місцевости.

Розділ „Бойові дії УПА на Гуцульщині" майора П. Содоля подає в дуже сконденсованій формі головні факти з боротьби УПА проти німецьких окупантів, як також совєтських військових сил на терені Гуцульщини під час і після Другої світової війни.

В останньому розділі книги, затитулованому „Визначні діячі минулого", що є продовженням такого ж розділу із першого тому „Історії Гуцульщини", поміщені біографії та подекуди автобіографії ряду осіб, уродженців гуцульської землі, що особливо відзначилися громадською працею, чи то в Україні, чи на еміґрації.

Слід ще згадати, що другий том „Історії Гуцульщини" прикрашений фотознімками деяких об'єктів, як також груп гуцулів на тлі прекрасних карпатських пейзажів. При кінці книги поміщені знімки членів редакційної колеґії та список осіб, що збагатили книгу своїми дописами, як також листа жертводавців.

Підсумовуючи цей короткий огляд, треба признати, що „Історія Гуцульщини", том II,—книга, із якою варто ознайомитися широким колам читачів.

Мгр Оксана Роздольська

Опера...

(Закінчення зі стор. 2)

тут різно вимовляють), кольоратурне сопрано Ірина Захарко, ще кілька років тому заспівала у ЗСА прегарно. Тепер забула зовсім про міцне підпирання голосу діяфрагмою і тому цей її голос тремолює і дрижить, як билина на вітрі. На цих платівках звучить вона ґротесково, смішно. Жінка Ярослава, Людмила Кравченко, дівчина з Сицилії, Джемма, Галина Туфтіна, дочка Ярослава, Анна, В. Мартіросова й інші, це все малоцікаві, пересічні голоси, яких повно в кожному оперовому театрі світу.

На щастя, але тільки в дуже малій мірі, рятують українську голосистість і співучість троє співаків, яким дано малі, епізодичні ролі і тому вони своїми прекрасними голосами не можуть довести того, що в інших, відповідніших випадках, потрапили б. Тут навіть з пошаною треба закарбувати їхні імена: сопрано, зі Снятинщини Марію Стефюк, ліричного тенора Андрія Іщенка та баса Володимира Лосицького. З якою приємністю і вдячністю ми слухаємо і милуємось їхнім чудовим звучанням голосів. Не можна поминути мовчанкою знаменитої дириґентури досконалого Степана Турчака, хоча все таки принаймні частинно, треба звинуватити його в ніякудишній обсаді роль. Світової слави дириґент Герберт фон Караян може не розумітись на голосах, український дириґент, що вийшов з народу, Степан Турчак — мусить. З оркестри і хору видобув він максимум звуку і краси.

ПОЖЕРТВА ВІДДІЛУ

У щоденнику „Свобода" з середи, 6-го серпня 1986 року у статті „Дякують за щедрі пожертви" закралась помилка. Між жертводавцями по 200 дол. на земельний фонд ЗУАДК в Бразилії поміщено помилково Миколу Бобечка. Цю пожертву зложив 102-ий Відділ УНС в Клівленді фінансовим секретарем якого є Микола Бобечко.

Управа Відділу

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БРОЩАК, член УНС Відд. 184-го Т-ва „Верховина" в Ню Йорку, Н.Й., помер 22-го січня 1986 року на 83-му році життя. Нар. у вересні 1903 року. Залишв у смутку доньок Доротею та Ірену Коваль та трьох внуків. Похорон відбувся 25-го січня 1986 року на цвинтарі св. Івана в Міддл Вилледж, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Ластовецький, секр.

ДМИТРО МАКОВІЙЧУК, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл., помер 5-го січня 1986 року на 61-му році життя. Нар. 1925 року в Західній Україні. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Урсулю, дочку Евгенію і дальшу родину. Похорон відбувся 7-го січня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ПАВЛО БЕЗКОСТИЙ, член УНС Відд. 374 ім. М. Грушевського в Бостоні, Масс., помер 5-го квітня 1986 року на 67-му році життя. Нар. 1918 року в Бостоні, Масс. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку сестру Анну Гил. Похорон відбувся 8-го квітня 1986 року на національному цвинтарі Ветеранів в Барнстейбл, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Гетьманський, секр.

ЕВА БОДНАР, член УНС Відділу 219-го ім. М. Грушевського в Нюарку, Н.Дж., померла 1-го червня 1986 року на 88-му році життя. Нар. 11-го березня 1898 року в Любачу, Україна. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Миколу і сина Павла. Похорон відбувся 3-го червня 1986 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н.Дж.

Вічна Її Пам'ять!

М. Юров, секр.

АНТОНІНА КІНАШ, член УНС Відд. 171-го ім. Лесі Українки в Джерзі Сити, Н.Дж., померла 25-го травня 1986 року на 94-му році життя. Нар. 1892 року в Скалаті, Україна. Членом УНС стала 1922 року. Залишила у смутку Івана, Анну, Марію і Стеллу. Похорон відбувся 27-го травня 1986 року на цвинтарі св. Павла в Блекстоні, Масс.

Вічна Її Пам'ять!

Секретар

ЕВА КІРЧОВ, член УНС Відд. 70-го в Джерзі Сити, Н.Дж., померла 12-го травня 1986 року на 91-му році життя. Нар 10-го березня 1895 року в Корчині, Зах. Україна. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку доньку Наталку Арнольд. Похорон відбувся на цвинтарі Дж. Вашінгтон Меморіял Парк в Парамус, Н.Дж.

Вічна Її Пам'ять!

Микола Шеремета, секр.

МАРІЯ СКУЛЬСЬКА, член УНС Відд. 94-го в Гемтремку, Миш., померла 31-го березня 1986 року на 64-му році життя. Нар. 1921 року в Дітройті, Миш. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку брата Роберта. Похорон відбувся 2-го квітня 1986 року на цвинтарі Мавнт Олівет, в Дітройті, Миш.

Вічна Її Пам'ять!

Р. Татарський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1986 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Avenue. Є важні справи, просимо взяти участь. Члени, які не дістали чеків (дивіденди), просимо відібрати на зборах. — В. Марущак, рекр. секр.